

TAKÉ JSTE JEDNOU ZAČÍNALI?

Por. as. Darina Kopřivová
POMAD, Praha 2

Začínala sedmdesátá léta a já s čerstvým odhodláním dobýt svět a porodní sály nastoupila své první místo porodní asistentky. Nebylo mi úplně jasné, jestli mne lákají víc skály v Tatrách, tanec nebo porodnice. Skloubení mých zájmů mi nabídla malá porodnička v blízkosti Tater s absolutním nedostatkem porodních asistentek, tudíž s vylepšeným platem o tzv. neatraktivní příplatek (ztracené malé městečko utopené v lesích na severu Slovenska). Zdálo se mi, že můj motocykl vzdálenost od lidí vyřeší. Chyba lávky, vydržela jsem to pouze dva roky.

Po ohlášení příchodu hlavní sestře jsem se ocitla na porodnici do 20 minut. Onemocněla kolegyně, kterou jsem ještě neznala. Nechala mne rozkoukat a má služba pokračovala v noci, kde na mne spadlo šest porodů. Odcházející kolegyně mi vysvětlila, že jsem čerstvá a tudíž to hravě zvládnou. Ukázala mi, co kde najdu a dostala jsem přídavkem dobrou radu: doktora volej, až ti naplno poteče do bot, jinak tě rozcupuje na kusy. Je jich také nedostatek a zítra je operační den. Nazdar! Stály nade mnou všichni strážní andělé. Rodičky byly úžasně disciplinované a tři z nich rodily své druhé až třetí dítě. Až dnes, po pětatřiceti létech, si uvědomuji, že tyto ženy z malých vesnic a osad byly silně spjaty s přírodou. Přiváděly na svět své děti stejně samozřejmě, jako pomáhaly s telením své kráve, kobyle nebo prasnici. Vše šlo hladce až do rána, než jsem udělala první epiziotomii. Strach ze šití byl větší než strach z probuzení lékaře. Kuráž mi dodával fakt, že je šest hodin ráno. Zavřel, ale přišel. Uznale „skouknul“ napřed porodopisy, pak i mne. Ovšem řekl jen: „Vezmi si rukavice! Kdo stříhá, ten i šije.“ Učil mne velmi trpělivě. Když jsem poděkovala, odvětil jen, že rád spí. Ale?! Usmál se. Po roce praxe moje noční můry ze šití a telefonů byly ty tam. Byl to malý kolektiv a spolupráce úžasná. Až přišel den, kdy z terénu náhle odešla pro nemoc stará, zkušená porodní „bába“, která to okolí a místní lidi znala. Moc si jí vážili. Spadlo to na mne jako na nejmladší „zkušenou“! Do mého rajónu patřila i jedna z největších cikánských osad na Slovensku (malá vesnice) – válečkové chatrče, střechy pokryty kdečím, okna vycpaná šaty (místo almar). Octla jsem se 50 let zpátky. V tu dobu jsme ještě chodily pomáhat rodičkám po propuštění z porodnice domů. Učily jsme je koupat novorozeňata a hlídaly jejich zdravotní stav. První návštěva šestinedělky na Píle (tak se osada jmenovala) byla trochu netradiční. Místo otce mne uvítala smečka asi dvaceti zaprášených psů a já ze stromu svolávala starší děti, co si hrály venku, aby je odvolaly. S brašnou v ruce na stromě, jsem určitě nebudila respekt. Holka z města (jak mi zprvu říkaly), se rozzlobila a požádala cigánského barona v Rimavské Sobotě o pomoc. Nezklamal! Osada sice místo vaničky pořídila umyvadlo na koupání mrňat (putovalo osadou), ale psi byli pravidelně zavřeni. Porozuměla jsem jim až časem. Byli spontánní, veselí a milovali své děti, i když po svém. Jsem tmavovláska a jejich označení „ta naše sestřička“ mi bylo poklonou.

V létě to šlo. Výlety po okolí, střídavě se službami v nemocnici nebyly nudné a byla to dobrá škola. Horší byla zima. Sněhu moc a silnice zaváté. Ženy z osad občas porodily doma, ale pak jsme je převezli do porodnice. V zimě to občas nebylo možné. Jednou jsem se starším a mohutnějším doktorem přijela sanitkou na odbočku do lesů. Tam čekal budoucí otec na koni a druhého, hubeného měl na uzdě. Pan doktor se usmál, významně si pohlídl břicho, mrknul na mne a podal mi brašnu se slovy „bůh s vámi sestřičko“. Motorkám jsem rozuměla lépe než koním, ale opravdu byl bůh se

mnou. Ženy na statku věděly, co připravit k porodu a co dělat. Stejně jsem se bála. Měla jsem sice vysílačku na TANAP, ale co by mi byla platná, kdyby došlo ke komplikaci, se kterou si neporadím? Dvě ruce jsou prostě málo. A to si myslím o porodech doma dodnes. Vše šlo hladce a zdravé děťátko jsem od úlevy zapila s nimi, jak si přály. Hlava po slivovici mi třesla ještě druhý den. Velkým zadostiučiněním mi bylo, že dětská lékařka dopadla další den úplně stejně. Chvilku si mne kolegové dobírali, místo pozdravu ržáli jako koně, ale byl v tom i kousek uznání. Prostě takové byly poměry.

Byla jsem se tam nedávno podívat. Krásná, moderní porodnice mi vzala dech. Pětatřicet let v tom kraji udělalo zázrak. Silnice jsou udržované a mé mladé kolegyně už podobnou „romantiku“ asi nezažijí. Po létech klinické praxe jsem znovu terénní bábou a škola mých prvních krůčků v porodnictví je už jenom úsměvnou vzpomínkou.